

Kollaborativt lärande för lärare

- en kontinuerlig utveckling av undervisningspraktiken

Åland Dialog 22

Lena Göthe

lena.gothe@pluspil.se

[@lenagothe](https://www.instagram.com/lenagothe)

pluspil.se

Innehåll

Synen på skolutveckling

Kollegialt lärande

Vetenskaplig systematik i utvecklingen av
undervisningspraktiken

Det nyfikna undersökandet av elevers lärande,
ett lärande i cykler

Fokus i skolutvecklingsforskningen

Implementering av organisationsstrukturer

Implementering av framgångsrika
undervisningsmetoder

Förutsättningar för skolutveckling utifrån
sammanhanget och dess elevers behov

Rekommendationer och erfarenheter från de svenska *huvudmännens expertråd* för skolutveckling, 2016

”Det är inte generella lösningar på specifika problem som krävs. Ska skolresultaten förbättras är det nödvändigt att våga utgå från de olika förutsättningar och behov som finns vid landets drygt 20 000 förskolor och skolor samt att ta vara på de framgångsrika förskolornas och skolornas kunskaper och erfarenheter i dessa olika miljöer. ...

...Ska förbättringar komma till stånd behöver utvecklingsarbetet utgå från analyser av den enskilda förskolan/skolans aktuella situation, satsningen vara långsiktig och ha ett helhetsperspektiv, samt involvera hela styrkedjan. Vi behöver skräddarsy lösningar för specifika problem på olika arbetsplatser och därmed stärka professionen och öka tilliten.”

Plus+Pil=>

FÖRÄNDRING

FÖRBÄTTRING

"Teachers have the greatest impact upon student learning of all educational variables."

"...principal effects on student outcomes were small and indirect." Lingard, 2003

"Det som lärare gör i klassrummet har större effekt på elevernas resultat än det som rektor eller andra lärare gör." Blossing, 2015

Kollegialt lärande

Individuell kompetensutveckling med kollegor som redskap i lärandet. Fokus på utveckling av metoder.

Kollektiv verksamhets- och undervisningsutveckling. Fokus på utveckling av elevers lärande.

Enligt landskapslagen (2020:32) om
barnomsorg och skola ska utbildningen vila på
vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Tips: Att ställa frågor och söka svar, 2020,
Svenska skolverkets stödmaterial

Plus+Pil=>

”Kollegialt lärande...

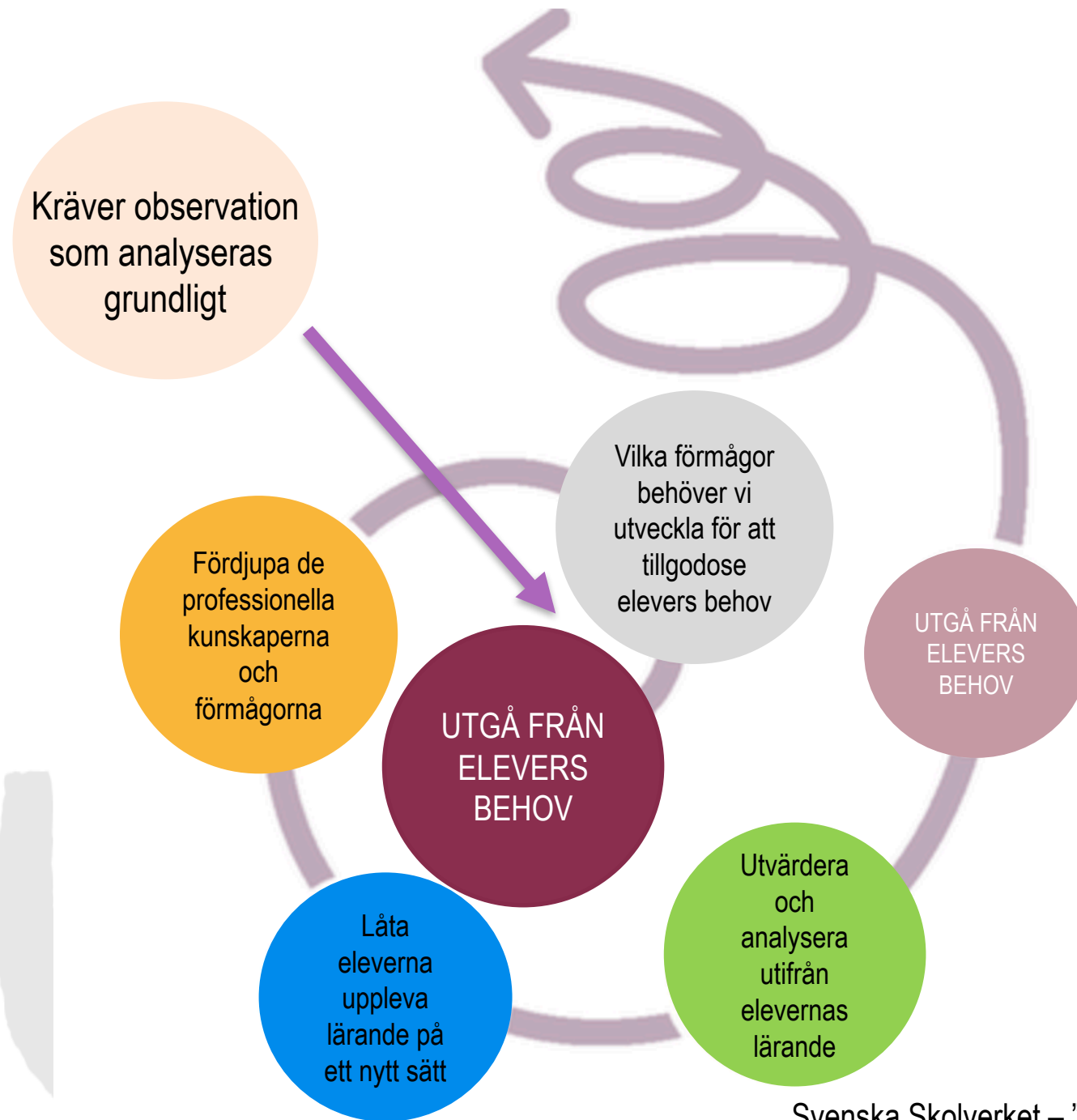
... står för olika former av gemensamt arbete, där kollegor tillsammans undersöker sambanden mellan undervisning och elevers lärande. Samarbetet genomsyras av systematik, dokumentation, analys och kritiskt granskning där man utvecklar gemensam kunskap genom att både lära av varandras erfarenheter och ta tillvara befintlig kunskap inom området. Den vetenskapliga grunden är en förutsättning, liksom att bidra till beprövad erfarenhet.”

Blossing & Wennergren, 2019

Mål: Förbättra den språk- och kunskapsutvecklande interaktionen i undervisningen.

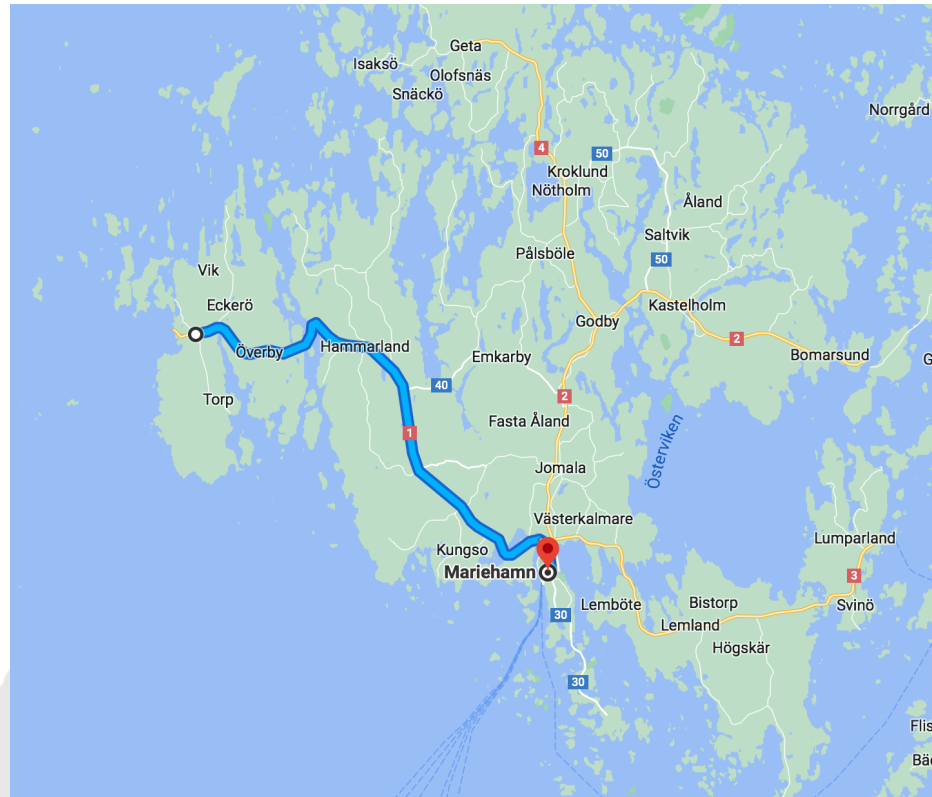
Specifikt: Verktyg för att eleverna får uttrycka sitt tänkande muntligt.

PI

= >

Ett kollegialt lärande som inte inkluderar analys riskerar att bli:

- ett lärande utan riktning
- ett lärande utan motivation och engagemang

Den dubbelriktade analysen

Analysera "bakåt"

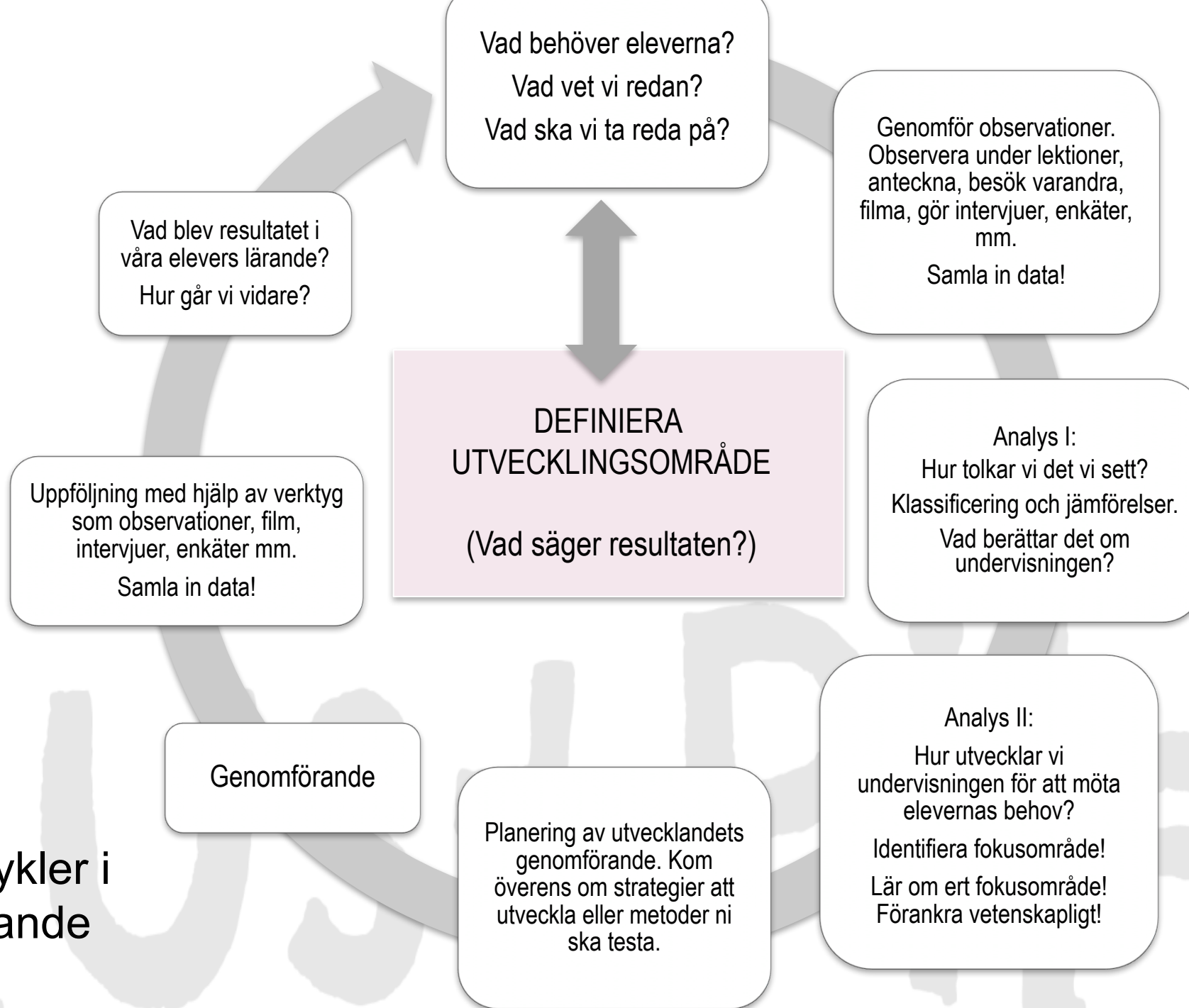
1. analysera vad som påverkat måluppfyllelsen bakåt i tiden
2. om orsakerna till måluppfyllelsen är oklara – ta reda på mer och analysera igen!

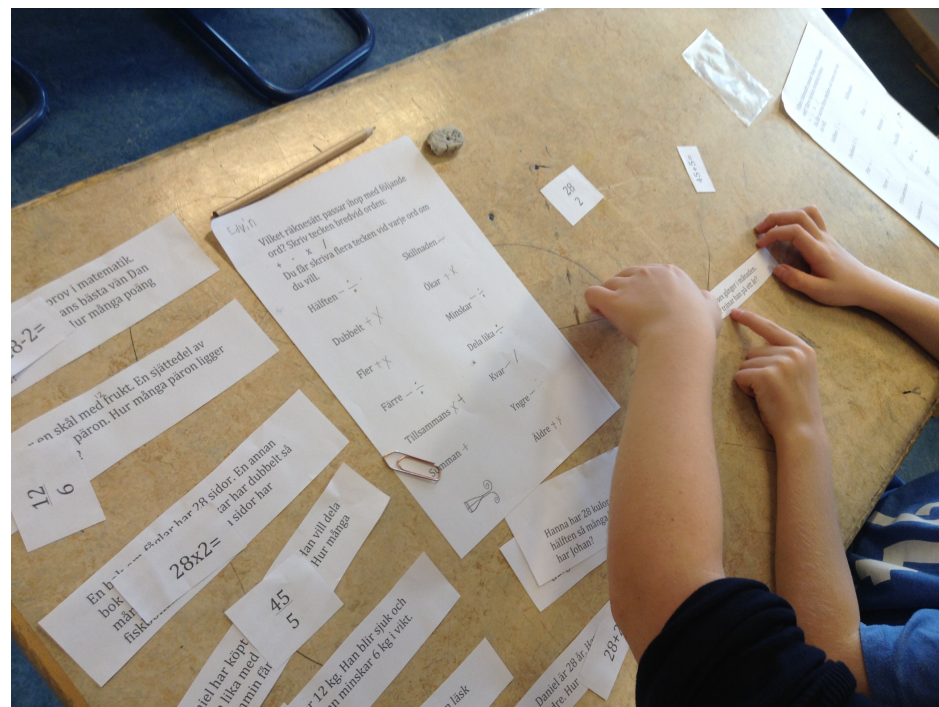
Analysera "framåt"

3. analysen som underlag för dialoger om utvecklingsbehov
4. identifiera utvecklingsområden och besluta om insatser för att bättre nå målen
5. avgöra effekten av insatser

Svenska Skolverket, 2012; Håkansson, 2020

Analytiska cykler i kollegialt lärande

Observationer
av undervisning

Observationer
av lärande

- fastslaget fokus
- selektiv faktainsamling
- elevernas lärande
- hålls till vad eleverna gör och säger –
analysen görs i nästa led
- skapa dokumentation som konserverar
observationen

Exempel på metoder för att observera elevers lärande

- Lektionsobservationer
 - underlag kan skapas med hjälp av observationsprotokoll, fotografier, filmklipp mm
- Loggboksskrivande
- Ljud- och videoinspelningar
- Fotografier
- Produkter från undervisningen
- Intervjuer och enkäter
- Fokusgrupper

Observation med hjälp av ljud- och videoinspelningar

- Levererar en stor detaljriktedom
- Konserverar observationen
- Samma situation kan observeras flera gånger men med olika "glasögon"
- Lättare att i efterhand analysera det som faktiskt händer
- Lättare att anlägga ett kritiskt fokus
- Skapar förutsättning för återkoppling från fler

Hur gör eleverna?	Vad säger eleverna?	Mina reflektioner om vad eleverna behöver

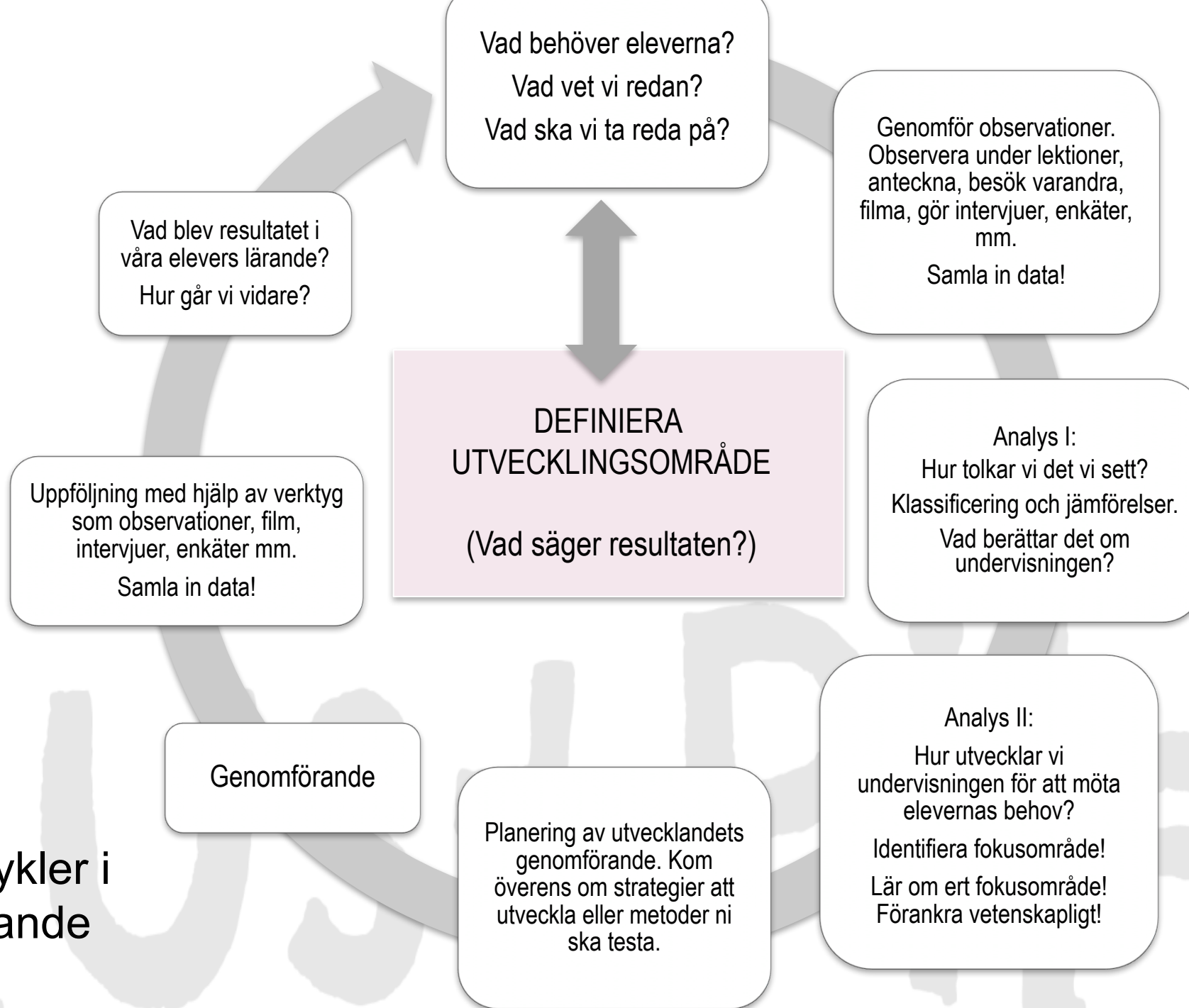

Förslag till analyserande samtalsstruktur i anslutning till observation

Utgå från definierat fokus (om inte observationen gjordes förutsättningslöst).

1. Delge observationer i kolumnerna hur eleverna gör och vad eleverna säger. Laget runt och en sak i taget! Fyll på det du eventuellt inte själv observerade! (10 minuter)
2. Tänk tyst kring "Mina reflektioner om vad eleverna behöver". Fyll i din egen kolumn! (5 minuter)
3. Delge i tur och ordning era reflektioner om vad eleverna behöver. Laget runt och en sak i taget! (5 minuter)
4. Tänk tyst på vilken undervisningsförmåga vi som pedagoger ska utveckla. (3 minuter)
5. Berätta för varandra vad ni anser. Enas om ett utvecklingsområde! (5 minuter)

Analytiska cykler i kollegialt lärande

Undervisning
och elevers
lärande

Kollegialt
lärande

Systematiskt
kvalitetsarbete

Skolutveckling

Kompetens-
utveckling

Allt är delar av
en och samma
process

Viktig grund för kollegialt lärande

Ledandet som en individuell kompetens

Ledandet som en organisatorisk kompetens

Alma Harris, *"Distributed leadership matters"*, 2014

The classroom is the key site

"If education is to be developed and improved, then the focus needs to be on the classroom.

All the other aspects of education, including government agencies and policy-makers, and school level leadership, only exist because teachers and students meet together in classrooms around the curriculum."

Grootenboer, 2021

”Vad är det du har förstått som inte jag har förstått och hur kan jag ta mig mot din förståelse?”

